

Sygn. akt IV KK 426/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący)

SSA del. do SN Ewa Plawgo

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Grzegorza Krysmanna
w sprawie A. K.

ukaranej z art. 119 § 1 kw

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 10 maja 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 23 września 2016 r., sygn. akt XXIII Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w C.

z dnia 9 czerwca 2016 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok oraz wyrok Sądu Rejonowego w C. i
postępowanie o czyn z art. 119 § 1 kw, na podstawie art. 5 § 1 pkt
4 kpw w zw. z art. 45 § 1 kw umarza, a jego kosztami obciąża
Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w C. wyrokiem z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie o sygn. II K (...) na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec A. K. oskarżonej o czyn polegający na tym, że w dniu 22 kwietnia 2015 r. w C. przywłaszczyła sobie cudze mienie w postaci pieniędzy w kwocie 112,50 zł na szkodę M. W., przy jednoczesnym ustaleniu, że czyn ten stanowił wypadek mniejszej wagi, tj. o występki z art. 284 § 1 i 3 k.k., na zasadzie art. 67 § 1 k.k. wyznaczył oskarżonej roczny okres próby, zaś na mocy art. 67 § 3 k.k. orzekł od oskarżonej na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 200 zł, oraz zwolnił ją od ponoszenia kosztów sądowych.

Po rozpoznaniu apelacji złożonej przez prokuratora Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 23 września 2016 r., sygn. akt XXIII Ka (...) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uznał A. K. za winną tego, że w dniu 22 kwietnia 2015 r. w C. przywłaszczyła sobie pieniądze w kwocie 112,50 zł na szkodę M. W., czym wyczerpała znamiona wykroczenia z art. 119 § 1 k.w. i za ten czyn na mocy art. 119 § 1 k.w. wymierzył jej grzywnę w kwocie 100 zł.

Kasację od tego orzeczenia wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, który zarzucił orzeczeniu Sądu odwoławczego rażące naruszenie prawa procesowego, to jest art. 454 § 1 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w., mające istotny wpływ na jego treść, polegające na skazaniu oskarżonej w instancji odwoławczej, w sytuacji, gdy w pierwszej instancji wobec oskarżonej warunkowo umorzono postępowanie karne, co nastąpiło wbrew zakazowi określonymu w powyższym przepisie.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się zasadna.

Dla porządku wypadu przypomnieć, że wyrok Sądu Rejonowego w C. zaskarżony został apelacją prokuratora na niekorzyść A. K., w której podniesiono zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 284 § 1 i 3 k.k., poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że czyn przypisany oskarżonej wyczerpał znamiona

występku przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej, kwalifikowanego z w/w artykułów, a nie wykroczenia z art. 119 § 1 k.w.

Sąd pierwszej instancji nie dostrzegł, że jest to tzw. czyn przepołowiony, w którym 1/4 minimalnego wynagrodzenia za pracę stanowi kwotę graniczną decydująca o tym, czy stanowi on przestępstwo, czy wykroczenie. Odnosząc to kryterium do realiów sprawy niniejszej, w której wartość szkody w dacie orzekania przez Sąd pierwszej instancji wynosiła 112,50 zł, a zatem poniżej obowiązującej wówczas kwoty granicznej, od której należy przyjmować przestępstwo z art. 284 k.k., trzeba uznać, że czyn A. K. stanowił wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. (minimalne wynagrodzenie za pracę stanowiło wówczas kwotę 1850 zł - Dz.U.2015.1385).

W oparciu o taki wywód prokurator w zwykłym środku odwoławczym wnosił o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w C.. Sąd Okręgowy stwierdzając zasadność zarzutu apelacji nie podzielił jej wniosku końcowego i zmienił zaskarżony wyrok uznając, że oskarżona dopuściła się wykroczenia z art. 119 § 1 k.w., za które wymierzył jej karę grzywny.

Bezsporne jest, że wyrok ten zapadł z rażącym naruszeniem wskazanych w zarzucie kasacji przepisów. Sąd Okręgowy w K. rozpoznając sprawę na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora obowiązany był stosować odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego o apelacji, w tym również art. 454 § 1 k.p.k. Z przepisu tego wynika jednoznacznie, że sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, co do którego warunkowo umorzono postępowanie. Nie ma przy tym znaczenia, że oskarżona została skazana za wykroczenie, albowiem z mocy art. 109 § 2 k.p.w. przepis art. 454 k.p.k. ma zastosowanie także w sprawach o wykroczenia. Skazując A. K., Sąd odwoławczy naruszył wskazaną wyżej regułę *ne peius*, czym dopuścił się rażącej obrazę prawa procesowego. Naruszenie to miało istotny wpływ na treść orzeczenia i obligowało Sąd Najwyższy do uchylenia zaskarżonego wyroku. Należało również uchylić orzeczenie Sądu Rejonowego w C., ponieważ w chwili rozstrzygnięcia Sądu kasacyjnego od daty czynu, tj. od 22 kwietnia 2015 r. upłynęło ponad dwa lata. Oznacza to, że nastąpiło przedawnienie

tego wykroczenia w rozumieniu art. 45 § 1 k.w., stanowiące jednocześnie negatywną przesłankę procesową z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w.

W tej sytuacji nie mogło również dojść do restytucji terminu przedawnienia w rozumieniu art. 45 § 2 k.w. Wprawdzie przepis ten przewiduje, że w razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia, przedawnienie biegnie od daty uchylenia rozstrzygnięcia, jednak tylko wtedy, gdy w dacie orzeczenia kasatoryjnego nie upłynął jeszcze okres przedawnienia karalności. Z powyższych rozważań wynika, że taka sytuacja w sprawie niniejszej nie wystąpiła.

Z tych też względów Sąd Najwyższy po uchyleniu wskazanych wyroków zobligowany był postępowanie o czyn z art. 119 § 1 k.w. na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umorzyć i stosownie do treści art. 118 § 2 k.p.w. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

r.g.